APRECIERI ASUPRA JOCULUI ECHIPELOR NOASTRE

ÎN RAPORT CU CERINȚELE FOTBALULUI MODERN

— Referat prezentat de antrenorul emerit EMERICH VOGL, din partea Colegiului central de antrenori, la cursul de perfecționare de la Snagov —

În turul campionatului 1967—68, activitatea diviziei A a fost în mare măsură subordonată activității internaționale a echipelor reprezentative și a patru formații de club, care au participat la competiții europene. Din această cauză, **desfășurarea normală a campionatului ca și procesul de instruire a unor echipe a avut de suferit.** Dar, dacă și în ce măsură a reprezentat aceasta un dezavantaj pentru aceste echipe, cu consecințe directe asupra comportării lor, în campionat, este greu de precizat, fiindcă, de exemplu, **Steaua și F.C. Argeș** care au dat jucători loturilor reprezentative și au participat în „Cupa cupelor" și respectiv, în „Cupa orașelor tîrguri", au terminat pe primele locuri acest tur de campionat. În schimb, **Rapid și Petrolul**, participante și ele în competiții continentale („Cupa campionilor europeni" și „Cupa orașelor tîrguri"), sau **Dinamo București și Steagul roșu**, care nu au luat parte la vreo competiție europeană, ocupă locuri modeste în clasament.

Amintind, totuși, că **desfășurarea neregulată a campionatului a avut o influență negativă asupra întregului tur** și că **absența repetată de la antrenamentele comune tocmai a jucătorilor de bază au prezentat un handicap real pentru echipele respective** (și, ca atare, erau de așteptat unele perturbări în evoluția acestora în campionat), ele însă în nici un caz nu pot justifica total NIVELUL CALITATIV MEDIOCRU LA CARE S-A SITUAT, CU MICI EXCEPȚII, ACEST TUR DE CAMPIONAT.

Colegiul central de antrenori apreciază ca pozitive:

● îmbunătățirile (cu trăsături mai moderne) realizate de F.C. Argeș, Steaua, Farul;

● consolidarea jocului la Universitatea Craiova și Universitatea Cluj;

● comportarea merituoasă a noilor promovate, Dinamo Bacău și A.S.A. Mureșul.

Dar, aceste semne pozitive sînt departe de a compensa **evoluția nesatisfăcătoare a unor formații bine cotate ca Rapid, Dinamo București, Steagul roșu, Petrolul, Progresul.** Ca atare, trebuie considerat că FOTBALUL PRACTICAT ÎN ACEST TUR DE ECHIPELE NOASTRE NU A REPREZENTAT UN PAS ÎNAINTE.

De asemenea, se constată că **din trăsăturile jocului modern, expuse și recomandate în consfătuirile și cursurile anterioare, prea puține au primit forme concrete și eficiente,** ele fiind prea timid, izolat sau fără perseverență atacate și că, în schimb, **o serie de lipsuri de mult constatate, au persistat în continuare.** Colegiul central de antrenori socotește această STAGNARE ca foarte gravă, fiindcă, ea are **repercusiuni directe asupra afirmării echipelor noastre reprezentative și de club în competițiile internaționale, obiectiv final al activității noastre fotbalistice.**

Din această cauză, Colegiul central de antrenori a găsit că este mai constructiv să facă o derogare de la uzanța de pînă acum, de a face o analiză amănunțită a jocurilor de campionat și a echipelor în funcție de comportarea lor în acest tur și, în locul ei, să prezinte o sinteză a comportării echipelor noastre reprezentative și de club, în confruntările internaționale în scopul de a semnala, comparativ cu formațiile de peste hotare, acele carențe existente în jocul echipelor noastre, care și de data aceasta, **ne-au împiedicat** să ocupăm un loc mai bun în ierarhia fotbalului european.

Nu urmărim analizarea propriu-zisă a jocurilor amintite sau a cauzelor derivate din selecție sau din pregătirile respective (care puteau să aibă, eventual, o influență directă asupra rezultatelor obținute) ci, prin prisma jocurilor internaționale, să conturăm acele lipsuri ale fotbalului nostru care, în ciuda unor rezultate cifrice bune sau acceptabile, au determinat:

a) **comportări diametral opuse** (ca **F.C. Argeș** cu Ferencvaros la Pitești și la Budapesta, sau **Rapid** cu Trakia la Plovdiv și la București);

b) **echipele noastre au fost puse în fața unor probleme pe care nu le-au putut rezolva** (ca **Rapid** și **Steaua** în jocurile cu Juventus și Valencia, la București);

c) **vădită inferioritate** (ca **Petrolul** la Zagreb și selecționata divizionară și echipa de juniori la Budapesta).

Cel mai elocvent exemplu al acestei comportări diamentral opuse îl constituie însă cele două jocuri disputate la un interval foatre scurt și aproape cu aceeași formație, la București, cu echipele R.F. a Germaniei și R.D. Germană.

În partida cu R.F.G., reprezentativa României a făcut dovada că poate juca excelent cînd se mobilizează la maximum spre a-și pune în valoare nu numai înnăscuta vivacitate, dar și toate acele reale trăsături reliefate de voința de luptă, de dîrzenie și dăruirea în joc, demonstrînd totodată o bună abilitate tehnică și luciditatea tactică.

Sentimentul de satisfacție produs de victoria asupra selecționatei R.F.G., vice-campioana lumii, ne-a dus, însă, la acea stare de euforie care a determinat **ignorarea pentru moment a unor carențe vizibile în alte întîlniri internaționale anterioare** (ca de pildă, prima repriză cu selecționata cluburilor din Izrael, întregul joc de la Budapesta, Petrolul la Zagreb, F.C. Argeș la Budapesta, mulți dintre noi fiind dispuși să acceptăm ca adevărat etalon al valorii noastre comportarea din jocul cu R.F.G.).

Jocul prestat — numai după cîteva zile — de selecționata noastră în compania reprezentantivei RDG a avut însă darul să anuleze entuziasmul dezlănțuit de victoria asupra echipei R.F.G., dovedind că deficiențele constatate anterior sînt totuși reale, persistă încă, iar ultimele jocuri, din decembrie, cu Juventus și Valencia, cu toate străduințele depuse de Rapid și, mai ales, de Steaua, n-au constituit decît o confirmare.

Colegiul central de antrenori consideră că **aceste carențe nu pot fi atribuite, cum adeseori s-a motivat, numai tensiunii nervoase, provocată de miza jocurilor internaționale, ci faptului că ele subsistă în mod curent și în jocul echipelor în campionat și, fatal, se resimt asupra evoluției multora dintre componenții loturilor A, de tineret sau de juniori.** Ele nu pot fi socotite nici ca simple simptome accidentale, ci trebuie considerate drept consecințe firești ale unei pregătiri fizice, tehnico-tactice și morale încă insuficiente sau neconsolidate ale **jucătorilor noștri,** chemați pentru performanțe pe plan **european sau mondial.**

Este incontestabil că **în jocurile internaționale** susținute, echipele noastre au demonstrat și o serie de lucruri pozitive, care ne îndreptățesc să afirmăm că de pe acum există unele premise pentru o comportare mai bună și că acestea, ameliorate prin efortul comun al tuturor factorilor, cu siguranță ne pot duce la consacrarea dorită.

În jocul cu RDG, la Berlin, selecționata noastră a știut ce vrea și a practicat un joc realist din toate punctele de vedere pentru a obține ce și-a propus.

Cu reprezentativa RFG, cu toate că se afirmă că adversarul a jucat fără miză și că nu deținea forma de la campionatul mondial **din Anglia,** jucătorii noștri s-au situat la înălțimea celor germani **cu renume mondial,** iar orientarea tactică a echipei noastre a echivalat cel puțin cu cea a echipei germane. Rapid, în jocul de la București, cu Trakia, a reușit să refacă un handicap apreciabil, iar în jocul cu Juventus la Torino a cules aprecieri remarcabile asupra tehnicității, a orientării tactice și însușirilor fizice. Puncte pozitive constituie și jocul echipei F.C. Argeș cu Ferencvaros la Pitești și al echipei Steaua cu F.C. Austria. **Nu trebuie însă pierdut din vedere că eșecurile rămîn eșecuri și că ele s-au repetat în decursul anilor.**

De aceea, Colegiul central de antrenori socotește că **în special meciul selecționatei orașului București la Budapesta, partida România—R.D. Germană de la București și comportarea echipei noastre de juniori în preliminariile turneului U.E.F.A.,** trebuie să constituie pentru fiecare antrenor un avertisment, că lucrurile trebuie privite critic cu toată sinceritatea, luciditatea și fără menajamente. **Nu ne este îngăduit să trecem cu vederea faptul că rezultatele bune sau foarte bune obținute de echipele noastre reprezentative și de club sînt încă izolate și că ele nu au fost în continuare confirmate în jocuri competiționale decisive, ci dimpotrivă.**

Întrucît consacrarea definitivă a fotbalului nostru nu este posibilă fără eliminarea carențelor care apar regulat în jocurile de campionat (și care în repetate rînduri ne-au împiedicat ascensiunea) și că această muncă nu poate fi realizată decît de cei direct interesați, Colegiul central de antrenori atrage din nou atenția antrenorilor asupra acelor deficiențe care în repetate rînduri ne-au pus în inferioritate față de echipele străine.

★

Privind jocul în general, **echipele străine de bună calitate ne depășesc prin vigoarea cu care joacă, prin hotărîrea cu care se apără și, mai ales, cum atacă; prin participarea permanentă a tuturor jucătorilor, cu întregul lor potențial și cu o totală subordonare în interesul echipei; prin execuții tehnice precise, cît mai simple și mai rapide, adecvate cerințelor tactice; prin varietatea și viteza atacului, prin promptitudinea șutului și prin sobrietatea (joc fără nici un fel de risc) din apărare; prin luciditatea și perseverența cu care urmăresc obiectivul propus; prin tenacitatea cu care înfruntă obstacolele ivite și prin stăpînirea de sine în momentele grele de joc.**

Multe din aceste trăsături sînt prezente și în jocul echipelor noastre, dar, cu tot regretul, trebuie spus că nu au un caracter permanent.

Formațiile noastre joacă mai mult lent, cu vigoare scăzută; acțiunile sînt șablon, presărate cu inițiative inutile; jucătorii, deseori, sînt superficiali, se lasă ușor pradă nervozității, oscilează chiar în timpul unui joc între entuziasm ridicat și descurajare completă; prea multe acțiuni sînt lăsate pe seama întîmplării, a rutinei, iar noutățile pătrund cu greu în jocul echipelor românești. Moralul ridicat este folosit pentru acoperirea tuturor carențelor tehnico-tactice, iar pregătirea fizică trebuie, de multe ori, s-o completeze.

Aceasta determină comportările diferențiale, echipele jucînd bine numai în condițiuni favorabile. La nivelul nesatisfăcător din campionat a contribuit însă mult și faptul că, privind factorii jocului la toate echipele, apar și o serie de carențe elementare.

Din punct de vedere tehnic

Cu toate că s-au înregistrat unele ameliorări și că pregătirea tehnică a unora dintre jucătorii noștri a fost bine apreciată în străinătate, totuși mulți dintre ei dovedesc încă lipsuri care îi împiedică să realizeze acțiuni optime de atac, ca de pildă:

● preluări neprecise sau cu corectări suplimentare;
● lipsa de adresă cuvenită mai ales la pasa lungă;
● folosirea rară a paselor directe și fentate;
● conducerea inadecvată sau inoportună a mingii;
● abuz de dribling și fente preferate;
● trasul imprecis la poartă;
● apărători nepregătiți pentru acțiuni de atac (deficitari la centrări și șut) și atacanți nepregătiți pentru sarcini de apărare (de ex. deposedarea).

În general, manevrarea mingii răpește prea mult timp și execuțiile tehnice nu sînt dictate de utilitatea tactică.

Din punct de vedere tactic

Datorită corelației strînse, mai ales, cu deficiențele de tehnică, dinamica jocului este caracterizată prin:

● circulația mingii, colaborarea între posturi și compartimente, adeseori greoaie; ● ritmul mai ridicat este sporadic realizat, fazele de atac fiind întîrziate tocmai la finalul lor. (Situația se agravează și prin aceea că demarările, adică jocul fără minge, nu se efectuează la timp, în locul și cu rațiunea cuvenită); ● predomină combinațiile preferate, șablonate, indiferent de organizarea apărării adverse; ● terenul nu este folosit în toată lățimea lui, jocul este rareori mutat pe neașteptate pe porțiuni neocupate de adversar; ● există tendința de supracombinare pînă la depășirea totală a apărării adverse, inclusiv a portarului, nefiind folosită prima ocazie de șut, pe neașteptate, la poartă; ● blocul funcțional atac-apărare se realizează vremelnic, înaintașii stînd minute în șir inactivi; mijlocașii uită să-și marcheze adversarii, iar participarea fundașilor în atac este mai mult simbolică, decît eficientă.

O altă carență o constituie și faptul că **fazele fixe,** pornind de la lovitura de începere, loviturile de colț și aruncările de la tușă, **sînt considerate, în general, ca o simplă formalitate,** fără a vedea aproape deloc în jocul echipelor noastre, preocuparea ca, prin manevre abile, să se tragă din acestea foloase reale. Pînă și loviturile libere în fața careului, sînt executate în mare proporție în „zid", ne mai vorbind de ratarea loviturilor de pedeapsă.

Din punct de vedere fizic

Se poate afirma că, din acest punct de vedere, echipele noastre nu au avut inconveniente deosebite față de cele străine, dar pînă la realizarea pregătirii fizice specifice fotbalului modern (rezistență în regim de viteză) mai sînt multe de făcut. Din această cauză, **ca și a** lipsurilor tehnico-tactice arătate și care provoacă o solicitare fizică nerațională (la care putem adăuga și faptul că în fiecare echipă se află jucători ce, din lipsă de pregătire sau din comoditate, fug de efort — excelează înaintașii), ajungem fatalmente la împărțirea inegală a eforturilor pe echipieri, la scăderea randamentului unor jucători și, pînă la urmă, la stingerea treptată a ritmului de joc pe întreaga echipă.

O deficiență capitală o constituie, însă, faptul că **jucătorii se îngrijesc prea puțin de starea lor fizică.** Mulți din ei, prin viața lor dezordonată (ah! antrenamentul invizibil) și prin diferite abuzuri, irosesc cu ușurință tot ce au acumulat cu greu la antrenamente. Acest fapt a determinat ca majoritatea echipelor, ca prevenire, să recurgă în mod regulat la reunirea jucătorilor.

Din punct de vedere psihic

Randamentul majorității jucătorilor se află sub influența exagerată a stării emotive momentane, care se modifică în rău la cel mai mic inconvenient survenit înaintea sau în timpul jocului. În general, fotbaliștii învinș cu greu sau deloc greutățile ivite în joc și nu sînt în stare să-și frîneze unele porniri negative. Se enervează repede sau se descurajează, pierzînd clarviziunea și, ceea ce este și mai rău, ripostează uneori nepermis, cu brutalitate.

Evaluarea adversarului se face cu totul neobiectiv, bazat pe aparențe superficiale, ceea ce a produs adeseori o teamă sau o ușurință exagerată, producînd în ambele cazuri un start necorespunzător.

★

Nu putem încheia lista carențelor fără a ne referi la un fapt extrem de îngrijorător.

Cu ocazia evoluției selecționatei noastre de juniori în jocurile de calificare cu reprezentativa Ungariei, pentru Turneul U.E.F.A.—1968, atît la Pitești, cînd a cîștigat la limită, cît mai ales la Budapesta, cînd a pierdut la scor, echipa a avut o comportare calitativă foarte slabă, fiind depășită din punct de vedere tehnico-tactic de echipa ungară. În această selecționată nu am reușit să prezentăm nici un jucător cu vîrsta U.E.F.A. care să fi avut și o activitate cît de sumară în Divizia A.

De asemenea, juniorii convocați de curînd în vederea viitoarelor competiții U.E.F.A. au manifestat lipsuri elementare atît de acute, încît este exclusă speranța ca din rîndul acestora să iasă cadre folositoare pentru categoria noastră superioară, ne mai vorbind pentru echipele reprezentative. Această constatare nu poate lăsa nepăsător pe nici un antrenor, indiferent din ce categorie activează.

Relația jucător-antrenor

Colegiul central de antrenori subliniază că **toate aceste deficiențe ca și noutățile apărute pe plan mondial în fotbal, au fost semnalate în repetate rînduri antrenorilor, atît la consfătuiri cît și în presa sportivă. Totuși, CARENȚELE PERSISTĂ ȘI NOUTĂȚILE PĂTRUND FOARTE GREU ÎN JOCURILE ECHIPELOR NOASTRE.**

Este drept că au existat preocupări (sporadice) în acest campionat pentru a produce ceva nou, mai bun, privind organizarea și dinamica jocului, cum a fost cazul la F.C. Argeș, la Steaua, Farul, „U" Cluj și, temporar, la Dinamo București (folosirea jucătorului „libero"), dar acestea sînt cu totul insuficiente pentru a însemna o cotitură hotărîtă spre caracteristicile jocului modern și sînt în totală neconcordanță cu o serie de acțiuni întreprinse în ultimii ani în vederea îmbunătățirii calitative a fotbalului nostru.

Cu drept cuvînt se ridică întrebarea: **care sînt cauzele ce fac ca această stare de lucruri dăunătoare, existentă de mai mult timp, să nu poată fi depășită?**

Colegiul central de antrenori, fără intenția de a stabili răspunderile, consideră că **starea actuală a fost generată în mare parte de relațiile cu totul necorespunzătoare ce există de mult timp în fotbalul nostru.**

(Continuare în pag. 12)